

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Навчальний курс: Фінське суспільство

Законодавство Фінляндії

Фінське законодавство у деяких питаннях його застосування відрізняється від законодавства інших країн. Ось чому так важливо, щоб ви знали основні фінські закони та правила, і отримували достовірну інформацію. Даний матеріал розглядає наступні теми:

- Права та обов'язки
- Кримінальний кодекс Фінляндії
- Де можна отримати допомогу, якщо ви стали жертвою злочину.

Окрім того, ви отримаєте інструкції щодо того, як пройти онлайн-тест за матеріалами курсу.

Права та обов'язки у Фінляндії

У Фінляндії усі люди рівні. Всі люди, які живуть та перебувають у Фінляндії, мають права, а також обов'язки. Від кожного очікується гарне ставлення до інших людей.

Фіни та іноземці, які мешкають у Фінляндії, мають право на рівне ставлення. Усі форми дискримінації та домагань заборонені. Дискримінація заборонена незалежно від віку, походження, національності, мови, релігії або переконань, думки, політичної або профспілкової діяльності, сімейних відносин, інвалідності, стану здоров'я, сексуальної орієнтації або будь-якої іншої особистої причини.

У фінському суспільстві також є обов'язки для мешканців Фінляндії. У Фінляндії ви не можете, наприклад:

- порушувати гідність інших словами або вчинками,
- ображати дитину або дорослого словами, вчинками, застосовуючи силу або сексуальне насильство,
- погано ставитися до будь-кого або
- чинити тиск на інших людей, загрожуючи їм.

Правовий захист

Кожен, хто живе у Фінляндії, має право на належний розгляд його справи у суді або іншому органі влади. Особи із невеликим прибутком мають право на безоплатну правову допомогу.

Завжди є можливість поскаржитися на дії влади, якщо ви відчуваєте, що з вами погано поводитися. Суди визначають та тлумачать скарги виходячи із статті закону.

Скарги щодо роботи або послуги з прийому працівників центру прийому біженців можна подати директору центру або до приймального відділення Міграційної служби Фінляндії: migri@migri.fi

До злочинів, скоєних у Фінляндії, застосовується Кримінальний Кодекс Фінляндії.

Кримінальний кодекс визначає діяння, які підлягають покаранню, а також форму і тривалість покарання. Існують різні засудження, такі як штрафи, громадські роботи, умовно-дострокове звільнення та безумовне позбавлення волі. На додаток до штрафу може бути присуджене відшкодування збитків.

Більшість злочинів підлягають т.з. офіційному звинуваченню, іншими словами, поліція може проводити розслідування, а прокурор висуватиме звинувачення, навіть якщо жертва злочину не вимагає покарання. Наприклад, домашнє насильство щодо правопорушника може переслідуватися згідно із законом, навіть якщо жертва, тобто об'єкт насильства, цього не бажає.

Злочин того не вартий! Не вчиняй злочину!

У Фінляндії кожен зобов'язаний повідомляти поліцію, якщо він/вона знає, що хтось планує серйозний злочин. Бездіяльність або підбурювання до скоєння злочину також може вважатися злочином.

Зобов'язання повідомляти про серйозні злочини поширюється на такі злочини, як вбивства, зґвалтування, напад, пограбування або терористичні акти. Підбурювач злочину засуджується на тих самих підставах, що й сам злочинець.

Вчинення злочину може вплинути на дозвіл на проживання. Дозвіл на проживання можуть не видати або скасувати, якщо вважають, що іноземець становить загрозу громадському порядку або безпеці.

Злочини, що вчинені дітьми або підлітками

У Фінляндії діти віком до 15 років не несуть кримінальної відповідальності, але вони все одно несуть відповідальність за заподіяні ними збитки.

Наприклад, у разі завдання побоїв іншій людині, крадіжки майна або розбивання вікна, зловмисника можуть зобов'язати відшкодувати збитки.

У Фінляндії органи влади взаємодіють один з одним, бере також участь у цій роботі і поліція. Про злочини, скоєні особами віком до 18 років, поліція повідомляє в службу захисту дітей. Таким способом вона передає інформацію про свою стурбованість благополуччям дитини або підлітка іншим сторонам щодо надання оцінки. Служба захисту дітей оцінює з точки зору благополуччя дитини, чи потрібна дитині або сім'ї особлива підтримка або захист у обставинах, що склалися.

Насильство

Насильство може бути фізичним, психологічним або сексуальним, а також як залякування та жорстоке поводження:

- **Фізичне насильство** - це, наприклад, ударити, штовхати, тягати за волосся, душити, ударити ногами іншу людину, проводити обрізання. Фізичне насильство – це будь-який дотик, що спричиняє біль іншій людині.
- **Психологічне насильство** - це, наприклад, залякувати, принижувати, контролювати, шантажувати, обзивати іншу людину, ізолювати її від інших людей або погано з нею поводитися, а також переглядати її телефон або електронну пошту. Зовнішні ознаки психічного насильства відсутні, тому його іноді важко визначити.
- **Сексуальне насильство** - це, наприклад, домагатися, доторкатися, турбувати, ґвалтувати, примушувати до сексу або сексуально експлуатувати іншу людину. Сексуальне насильство – це будь-яка дія сексуального характеру, що відбувається проти власної волі. Сексуальне насильство може бути фізичним або психологічним.
- **Жорстоке поводження** - це, наприклад, ігнорування основних потреб дитини (відсутність піклування). Жорстоке поводження – це насильство, яке відбувається до людини, яка перебуває в більш вразливому становищі, наприклад, у відношенні до дитини або людини похилого віку.

Домашнє насильство

Домашнє насильство та насильство з боку інтимного партнера – це дії, у яких член сім'ї або інша близька особа завдає шкоди іншому члену сім'ї (психічно, фізично, сексуально, фінансово або через погрозу). Насильство у шлюбі, таке як зґвалтування, також карається. За насильство в сім'ї можна подати до суду, навіть якщо акт насильства відбувається у приватному місці, або якщо жертва, тобто об'єкт насильства, цього не хоче.

Телесні покарання

Дитина має право на особливий захист, і будь-яке насильство до дитини заборонено. Дитина має бути захищена законом від усіх форм фізичного та психологічного насильства, жорстокого поводження та експлуатації. Наприклад, карати дитину тяганням її за волосся або нанесенням побоїв та трясти немовля заборонено. Такі дії караються.

Закон забороняє принижувати дитину, застосовувати до неї тілесні покарання та в цілому ставитися до неї принизливо. У Фінляндії заборонено застосовувати до дитини силу як міру покарання.

Насильство щодо честі та гідності

Насильство, пов'язане з оскверненням честі, означає насильницькі дії або обмеження, пов'язані із захистом честі

Таке насильство може бути як фізичним, так і психологічним та включати ознаки домашнього насильства та насильства до інтимного партнера.

Якщо член сім'ї підозрюється у порушенні суспільної моралі та етики, це може призвести, наприклад, до тиску, обмеження та контролю пересування, ізоляції вдома, примусового шлюбу, залякування або насильства. Насильство, пов'язане з честю та гідністю, спрямоване на захист або відновлення честі або репутації сім'ї, сім'ї або спільноти шляхом покарання того, хто провинився. Таке насильство може бути викликане, наприклад, відмовою у шлюбі, розлученням, непристойним одягом або спілкуванням з людиною, яку не приймає сім'я. Також причиною такого насильства може бути лише підозра у непристойній поведінці. Окрім виконавця кримінальну відповідальність за діяння несе і підбурювач до злочину.

Злочини, вчинені на сексуальному ґрунті

У Фінляндії всі люди мають право на статеве самовизначення. Це означає право кожної людини на власне тіло та його недоторканість. Сексуальним насильством може бути будь-який статевий акт, вчинений проти власної волі особи. Кожна людина у Фінляндії має право приймати рішення про власну сексуальність і тіло, також у шлюбі та у близьких стосунках із партнером.

Законодавство Фінляндії визначає, які дії, що порушують право про сексуальне самовизначення, є злочинами та підлягають покаранню відповідно до законодавства країни. Приклади таких дій сексуального характеру:

- зґвалтування
- зґвалтування з обтяжливими обставинами
- примус до дій сексуального характеру
- сексуальна експлуатація
- експлуатація особи, яка є об'єктом сексуальної торгівлі людьми
- сексуальні домагання
- оплата сексуальних послуг, що надаються особами молодше 18 років
- сексуальна експлуатація дитини
- залучення дитини до сексуальної активності
- перегляд візуальних матеріалів, які принижують дитину з погляду сексуальної моралі
- сутенерство.

Зґвалтування або примус до статевого акту також є злочином, коли він відбувається у шлюбі або стосунках.

Навчальний курс: Фінське суспільство - Законодавство Фінляндії - 2/2021 - ukraina

Сексуальні злочини щодо дитини

За законом Фінляндії вступати у статевий зв'язок можна з 16 років. Доросла або молода людина, яка набагато старша за особу, якій явно менше 16 років, не повинна вступати в статевий зв'язок з дитиною молодше 16 років. Дія карається, навіть якщо дитина погодилася на такий зв'язок. Відповідальність завжди лежить на дорослому.

Сексуальна експлуатація – це підбурювання чи примус дитини/ підлітка до сексу шляхом використання свого власного становища, а також залежності дитини/підлітка або її/його нездатності захищати себе. Акт може включати як безпосередньо статевий акт, а також інші дії сексуального характеру. Наприклад, сексуальне насильство, домагання, запрошення до сексуальних дій, прохання надати сексуальні фотографії також в інтернеті, зокрема у соціальних мережах, є діями, що караються.

Жіноче обрізання (FGM)

Обрізання дівчаток – це форма насильства щодо дівчаток та жінок. Ця дія зазвичай позначається аббревіатурою FGM (від англійської мови: female genital mutilation, калічення жіночих статевих органів).

Обрізання у дівчаток означає будь-які заходи, вжиті з культурних або інших немедичних причин, що включають часткове або повне видалення зовнішніх геніталій у жінок або їх калічення іншим способом.

У Фінляндії обрізання дівчаток у всіх його формах є злочином і може призвести до ув'язнення на строк до 10 років.

Підбурювання до обрізання та його планування також є злочином. Планування обрізання у дівчинки – це планування грубого нападу на дитину, про яку органи влади зобов'язані повідомляти поліцію та органи захисту дітей.

Торгівля людьми

Торгівля людьми – це контроль над іншою людиною та її експлуатація. Це може відбуватися шляхом введення в оману, тиску або використання в корисливих цілях залежного або небезпечного становища, у якому перебуває людина. Торгівля людьми – це злочин, який посягає на гідність та недоторканність особи. У Фінляндії торгівлю людьми криміналізовано Кримінальним кодексом.

Торгівля людьми або аналогічна експлуатація можуть виражатися, наприклад, у наступному:

- трудова експлуатація
- примус до проституції
- примус до злочинної діяльності або жебрацтва
- примушення до шлюбу
- торгівля людськими органами та тканинами.

Засобами контролю за жертвою торгівлі людьми можуть бути, наприклад,

- фізичне, психологічне та сексуальне насильство
- соціальна ізоляція
- залякування родичів, шахрайство
- змушування приймати боргові зобов'язання
- залякування, пов'язане зі статусом перебування.

Де можна отримати допомогу в екстреній ситуації

У надзвичайній ситуації необхідно вжити швидких заходів. Надзвичайна ситуація є невідкладною, коли є загроза життю, здоров'ю, майну або навколишньому середовищу.

У цьому випадку телефонуйте 112

- По телефону вам підкажуть, як діяти далі.
- Якщо вам потрібний перекладач, можливо, доведеться зачекати деякий час
- Не вимикайте телефон, поки вам не буде дозволено це зробити.
- Дзвінок безкоштовний.

Заява у поліцію

Якщо ви стали жертвою злочину, ви можете заявити про це у поліцію. Поліція має прийняти заяву. За потреби співробітники центру прийому біженців допоможуть зв'язатися з поліцією.

Основні інструкції щодо складання заяви у поліцію:

- Повідомте у поліцію якнайшвидше після події. Це допоможе поліції у розслідуванні справи.
- Якщо ви отримали травму або зазнали сексуального насильства, важливо, щоб ви звернулися до лікаря якнайшвидше після події.
- Ви маєте право на послуги перекладу для складання заяви у поліцію.

Не залишайтеся наодинці з бідю, зверніться за допомогою!

Жертві злочину може бути складно впоратися самотужки. Якщо ви зіткнулися з дискримінацією, домаганнями або стали жертвою злочину, зверніться до співробітника центру прийому біженців, щоб поговорити. В центрі прийому біженців вам нададуть допомогу у формі бесід і при необхідності направлять для отримання додаткової допомоги.

Насильство шкідливе для всіх сторін, і злочинцеві також потрібна допомога! Насильство можна зупинити. Злочинець повинен нести відповідальність за свої дії та поведінку, нести відповідальність за те, щоб змінюватися, ніколи не лежить на жертві. У центрі прийому біженців можна отримати психологічну допомогу, підтримку та пораду.

Пам'ятайте, що працівники центру прийому біженців зобов'язані

- зберігати конфіденційність: вони не мають права розповідати стороннім або представникам влади про те, чим із ними діляться
- повідомляти органи влади про випадки, що належать до ведення служби захисту дітей, злочинів та сімейного насильства.

Ми допоможемо!

У Фінляндії є чимало різних державних установ та організацій, що надають допомогу та підтримку. За додатковою інформацією звертайтеся до працівників центру прийому біженців:

- Допомога жертвам злочинів: Зателефонуйте по безкоштовному номеру 116006 або відвідайте сайт www.riku.fi
- Допомога жінкам мігрантського походження, які зіткнулися з насильством: Зателефонуйте безкоштовно за номером 080005058 або відвідайте сайт www.monikanaiset.fi
- Допомога жінкам, які зіткнулися з насильством, Nollalinja: Зателефонуйте за безкоштовним номером 080005005 або відвідайте сайт www.nollalinja.fi/
- Організація підтримки сексуальних та гендерних меншин: www.seta.fi
- Центр підтримки мігрантів з інвалідністю: www.tukikeskushilma.fi
- Телефон довіри для дітей та підлітків – Nuortennetti: Зателефонуйте за безкоштовним номером 116111 або відвідайте сайт www.nuortennetti.fi/
- Інформація про службу захисту дітей різними мовами: www.lastensuojelu.info
- Притулки: у багатьох населених пунктах є притулки, до яких можна потрапити самостійно або з дітьми, якщо вдома є насильство або існує його загроза.
- Miessakit ry: групи підтримки, кризова допомога, послуги, за якими можна звернутися за найменшою необхідністю www.miessakit.fi/toimintamuodot/

Додаткові матеріали:

У рамках проєкту "Вдома у Фінляндії" [Kotona Suomessa] створено відео про фінське суспільство. Тема одного з відео - Насильство, пов'язане з честю та гідністю.

Відео доступні для перегляду на каналі Youtube:

<https://www.youtube.com/c/KotonaSuomessa/playlists>

Відео представлені слідуєчими мовами: фінською, шведською, англійською, арабською, дарі, курдською, сомалійською, сорані, тайською, китайською, французькою, естонською, тигринья та російською.

У рамках проєкту "Безпека" [Turva] було створено відео на тему основних прав громадян Фінляндії, а також на тему різних злочинів.

Відео доступні для перегляду на каналі Youtube Міграційної служби Фінляндії.

https://www.youtube.com/user/Maahanmuuttovirasto/playlists?view=50&sort=dd&shelf_id=6

Відео доступні слідуєчими мовами: фінською, арабською, дарі, англійською, іспанською, курдською (сорані), перською, французькою, сомалійською, турецькою та російською.

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service